

U ZEMLJI ZNANJA SENIORI DOISTA ŽELE UČITI

Jasna Čurin

Pučko otvoreno učilište Zagreb
Sveučilište za treću životnu dob
jasna.curin@pou.hr

Sažetak: Osobe treće životne dobi rastući su dio populacije u cijeloj Europi, pa tako i u Hrvatskoj. Stoga nije iznenađujuće da je Europa 2012. proglasila godinom aktivnog starenja i međugeneracijske solidarnosti. U ovom radu opisano je kako pohađanje Sveučilišta za treću životnu dob može doprinijeti kvalitetnijem životu starijih osoba. To je model koji ne treba miješati sa zdravstvenom i socijalnom brigom za starije i aktivnostima koje se za njih organiziraju za slobodno vrijeme. Ovdje se radi o modelu aktivnog starenja putem cjeloživotnog učenja koji polaznicima nudi mogućnost izbora stupnjevanih programa širokog interesnog spektra. U radu je posebno opisano što je polaznicima donijelo pohađanje Sveučilišta za treću životnu dob na osobnom planu, kako koriste znanja koja su usvojili i da li ih je to na neki način promijenilo. Iste varijable analizirane su i sa stanovišta nastavnika koji rade sa seniorima. Podaci neupitno pokazuju da polaznici Sveučilišta za treću životnu dob žele učiti i usvajati nova znanja bez obzira na životnu dob. Oni prihvaćaju cjeloživotno učenje kao životni stil i mogućnost za širi društveni angažman. No isto tako su svjesni da je u društvu još uvijek suviše predrasuda prema njima i da ih mnogi vide drugačije.

Ključne riječi: aktivno starenje, Sveučilište za treću životnu dob, kvaliteta života, cjeloživotno učenje, znanje

1. Uvod : Sveučilište za treću životnu dob – zagrebački model U3A, ukratko

U Pučkom otvorenom učilištu Zagreb, ustanovi namijenjenoj programima obrazovanja i kulture za različite generacije od predškolaca do treće životne dobi, već se 20 godina realizira program Sveučilište za treću životnu dob (u daljnjem tekstu STŽD), obrazovno - kulturni programi namijenjeni osobama starije životne dobi. Program je nastao kao zajednički projekt Filozofskog fakulteta - Katedre za andragogiju i POUZ (Špan, 1994.) Polaznici uče strane jezike, pohađaju različite programe iz opće kulture, informatičke radionice, stvaraju u kreativnim radionicama, podižu kvalitetu psihofizičkog zdravlja kroz programe tog tipa. Programi se odr-

žavaju jednom tjedno dva školska sata u prijedpodnevnim satima tijekom zimskog i proljetnog semestra, a u intenzivnoj formi u periodu Ljetne škole seniora. Svake školske godine programe STŽD pohađa više od 1000 polaznika po semestru. STŽD djeluje na bazi samofinanciranja (polaznici plaćaju programe!).

Pored redovnih programa postoji i niz izvannastavnih aktivnosti u kojima se dodatno aktiviraju polaznici koji imaju veći interes za druženjem i dodatnim učenjem. To su tribine Sova (jednom mjesečno predavanja sa poznatim gostima iz javnog i kulturnog života), tribine Zrno mudrosti (polaznici predaju polaznicima), Seniorski debatni klub, izložbe polaznika, studijski izleti i putovanja, Škola seniora u prirodi (kraći izleti u okolicu Zagreba, zajednički posjeti muzejima i galerijama, filmski klub), koncerti i priredbe, humanitarne aktivnosti i volonterstvo, sudjelovanje u međunarodnim projektima, rad u redakciji časopisa Treća mladost. U programe nastojimo uključivati prethodno znanje i iskustvo samih polaznika, pa se veliki dio programa bazira na samoaktivnosti polaznika. Oni djeluju kao animatori grupa, predaju na tribinama, vode sekcije u Školi seniora u prirodi, organiziraju koncerte, izložbe, humanitarne akcije i dr. (Čurin, 2008.).

Zagrebačko STŽD jedini je ovakav model cjeloživotnog učenja u Zagrebu i Hrvatskoj. U Gradu Zagrebu, ponegdje i u ostalim dijelovima Hrvatske postoje programi namijenjeni osobama starije životne dobi koji se realiziraju u okviru Gerontoloških centara (Tomek-Roksandić, 2004.), pri Domovima umirovljenika, Klubovima umirovljenika, Centrima za kulturu, Narodnim sveučilištima i sl. u formi radionica za umirovljenike. Zaokružena cjelina stupnjevanih programa širokog interesnog spektra preferirajući samoaktivnost polaznika razlikuje STŽD od naoko sličnih programa, daje joj ozbiljnost i karakteristike cjeloživotnog učenja u pravom smislu. Sveučilišta za treću životnu dob (U3A) koja postoje diljem Europe, pa i svijeta djeluju na sličnim principima, iako se veliki broj veže u svom radu na pravo Sveučilište koristeći prostorne i kadrovske resurse. STŽD Pučkog otvorenog učilišta Zagreb pridruženi je član Slovenske mreže Univerzi za tretje življenjsko obdobje (www.univerza3.si, <http://www.univerzazatretjeobd-drustvo.si/>) koja je dio Europske mreže U3A LiLL sa sjedištem u Ulmu (www.lill-online.net), koja se pak umrežuje sa svjetskom udrugom U3A (IAUTA).

2. Analiza socijalne i psihološke dimenzije STŽD

U svrhu evaluacije programa na kraju svake školske godine provodimo završnu anketu. Kako bismo ispitali koliko su polaznici bili zadovoljni programima, što ih je potaklo da uopće dođu u STŽD, što je to njima donijelo na osobnom i širem socijalnom planu, što planiraju dalje, proveli smo anketu na uzorku od 554 polaznika kojom smo željeli dobiti odgovore na neke od tih pitanja. Nekoliko identičnih pitanja postavili smo i njihovim nastavnicima (N=24) da vidimo ima li razlike u odgovorima. Rezultati su vrlo zanimljivi, pa krenimo redom.

2.1. Profil polaznika

Tablica 1. Grupacija programa koji su pohađali

Strani jezik	49%
Informatika	24%
Kreativne radionice	10%
Opća kultura	9%
Psihofizičko zdravlje	8%
Ukupno	100%

Tablica 2. Godine pohađanja STŽD

Više godina	71%
Od ove školske godine	29%
Ukupno	100%

Tablica 3. Dob polaznika – totalni uzorak (N= 1294)

Do 55 godina	2,3%
56 – 65 godina	35,4%
66 – 75 godina	49,6%
76-85 godina	12,1%
više od 85 godina	0,6%
Ukupno	100%

Tablica 4. Spol polaznika

Žene	85%
Muški	15%
Ukupno	100%

Tablica 5. Stručna sprema

VSS i Všs	72%
SSS	28%
Ukupno	100%

Sagledavajući objektivne podatke koji se odnose na profil polaznika STŽD možemo primijetiti da se radi o izdvojenoj grupaciji unutar opće umirovljeničke populacije Zagreba po razini prethodnog obrazovanja (72% VSS, od čega ima i stotinjak osoba sa akademskim stupnjem). Ovaj podatak je logičan. Težnja za postignućima u obrazovanju postojana je osobina ličnosti koju neki ljudi posjeduju kroz cijeli ži-

vot. Sagledavajući varijablu dobi najveći broj polaznika nalazi se u grupaciji 66 do 75 godina (47,4 %). Od 56 do 65 godina slijedećih je 33%, što ukupno čini gotovo 80 % ukupno upisanih. Upravo taj raspon od dvadesetak godina poklapa se sa životnim razdobljem od umirovljenja do doba ovisnosti. Godine koje treba proživjeti kvalitetnim modelom aktivnog starenja koje pružaju programi STŽD. Podatak da su gospođe uvijek u većini na programima STŽD (85%) treba dodatno ispitati. Izgleda da spol (bez namjere da diskriminiramo po rodosti) koji je po obavezama aktivniji u mladosti ostaje takav i u starosti.

Da rezimiramo, tipičan polaznik zagrebačkog STŽD je polaznica, stara 66 godina, visokoobrazovana, pohađa tečaj stranog jezika i dolazi u STŽD više godina.

2.2. Motivi pohađanja STŽD

Sljedeće pitanje odnosi se na motivaciju i već ovdje je zanimljivo kako razloge pohađanja STŽD vide sami polaznici, a kako njihovi nastavnici.

Tablica 6. Osnovni razlog uključivanja u programe

	POLAZNICI	NASTAVNICI
Ispunjenje slobodnog vremena	7,5%	38%
Želja za učenjem nečeg novog	77%	31%
Zbog prestiža	-	10%
Želja za praktičnim korisnim znanjima	-	21%
Ostalo	22,5%	
Ukupno	100%	100%

Sagledavajući ovu tablicu lako je uočiti da motive dolaska na STŽD polaznici i njihovi nastavnici ne vide jednako. Želja za učenjem novog izraženija je kod polaznika (nego li što to vide njihovi nastavnici). Oni pak misle da je njima prvenstveni motiv dolaženja ispunjenje slobodnog vremena, druženje, osamljenost. Ili želja za praktičnim znanjima koja će im donijeti neku korist. Intrinzične motive na prvi pogled ne uočavaju ili ih polaznici skrivaju? Da li zato jer se boje mogućeg neuspjeha u postignućima učenja u trećoj dobi ili ne žele priznati da su osamljeni?

A da problem u različitom viđenju motiva za učenjem doista postoji pokazuje i odgovor na pitanje o količini usvojenog znanja. Polovina polaznika (55) iz grupe onih koji su stupanj zadovoljstva programom zaokružili kao djelomično (120 polaznika ili 26,5%) izjavljuje da je mislilo da će više naučiti. Ostaje da organizatori dalje istraže problem. Tu se može raditi o nerealnim očekivanjima polaznika, o neujednačenosti grupe ili doista krivoj procjeni nastavnika koji treba podići razinu nastave na viši stupanj (Čurin, 2010).

2.3. Izvannastavne aktivnosti

Već smo rekli u uvodu da je izvannastavna aktivnost razvijeni dio STŽD koji preferira samoaktivnost polaznika. Stoga nas je zanimalo koliko polaznici u tim aktivnostima sudjeluju, koje preferiraju više, koje manje.

Ono što smo više puta istakli pokazalo se i kod odgovora na ovo pitanje. Osobe koje pohađaju programe STŽD doista su aktivniji dio umirovljenika općenito. 58 % njih pohađalo je izvannastavne aktivnosti, više ponekad, nego li redovito. Čak 42 % nikada.

Na pitanje zašto nisu njih 62% izjavljuje da nema vremena! Mnogo manji postotak izjavljuje da ih to ne zanima, jer ih zanima samo njihov program (11%), što je za organizatore s obzirom na koncept razvoja STŽD kao cjeline zadovoljavajući podatak.

Po vrsti izvannastavnih aktivnosti gotovo da nema razlike u preferiranju onih koji su namijenjeni pasivnom sudjelovanju (netko drugi organizira za njih program npr. koncerti, tribina Sova, posjeti muzejima i galerijama, studijski izleti i putovanja) ili onih u koje su polaznici uključeni aktivno (tribina Zrno mudrosti, izložbe polaznika, časopis Treća mladost). No, one aktivnosti koje zahtjevaju njihovu najveću uključenost, konkretniji rad i pripremu (seniorske debate, međunarodni projekti, volonterstvo) dobile su najmanju preferenciju od strane polaznika, svega 2% do 4%. To znači da iako su polaznici generalno aktivniji dio opće umirovljeničke populacije po pitanju šireg angažmana birat će samo ono što nije previše zahtjevno i ne opterećuje ih suviše. Kod svih očekivanja koja imamo od njih i njihovog dodatnog angažmana ovaj podatak trebamo uzeti u obzir.

2.4. Animatori

Jedan vid dodatnog angažmana je i animatorstvo. Animatori su predstavnici grupa koji razvijaju duh zajedništva, prenose informacije, aktiviraju ostale polaznike za dodatne aktivnosti, prenose primjedbe organizatorima, pomažu u administrativnim poslovima, istupaju u ime STŽD u medijima (Čurin, 2008.). Ponekad nije u grupi lako pronaći animatora. Zato nas je zanimalo što oni misle o toj ulozi. A što o tome misle njihovi nastavnici.

Tablica 7. Uloga animatora grupe

	Polaznici	Nastavnici
Korisna, povezuje polaznike u grupi	62%	61%
Ovisi o tome koliko se animator želi angažirati	21%	35%
Sve bi bilo isto i bez animatora, suvišno	13%	-
Ne znam koja mu je uloga	4%	4%
Ukupno	100%	100%

Za nas je dobar podatak da većina polaznika (i nastavnika) animatore ocjenjuje kao korisne, pogotovo ukoliko se žele više angažirati. Zanimljivo je da niti jedan nastavnik nije ocijenio da su animatori suvišni, a onih koji ne znaju što bi oni trebali raditi je neznačajan broj. Ako su animatori prva stepenica za iskorak polaznika STŽD prema široj zajednici i društvenoj angažiranosti, a STŽD bi trebalo imati i tu ulogu, ovo je podatak koji nudi optimizam. Jezgra, potencijal i želja seniora postoje. Treba ih dalje razvijati.

2.5. Društvena zajednica i STŽD

A potvrdu tome da bi STŽD doista moglo (i trebalo) biti značajan subjekt društvenih promjena u odnosu prema starijim osobama i kreiranju politike prema toj generaciji dali su odgovori nastavnika i polaznika na Skali procjene Lickertovog tipa koji se odnose na vezu šire društvene zajednice i STŽD. Tvrdnje koje smo ponudili polaznici su ocjenjivali na skali 1 do 5, pri čemu 1 označava najmanji stupanj slaganja, a 5 najviše slaganje.

Tablica 8. Tvrdnje i prosječne ocjene slaganja

Prosječna ocjena slaganja		
	polaznici	nastavnici
STŽD treba poticati inicijativu za promjene odnosa u zajednici kako bi se iskustvo i znanje polaznika i nastavnika koristilo u rješavanju problema vezanih uz stariju generaciju	4,3	4,5
STŽD trebalo bi biti partner Gradskim vlastima u raspravama o obrazovanju osoba treće dobi i problematici života starijih sugrađana	4,5	4,7
STŽD nije izolirana organizacija, već njezin rad trebaju koristiti drugi građani koji nisu polaznici	3,6	3,7
Pohađanje STŽD utječe pozitivno na društvenu angažiranost seniora		4,7

Nadalje, da postojanje STŽD po procjeni i naših polaznika i naših nastavnika doista utječe na širu društvenu zajednicu u smislu promjena u odnosu na predrasude prema starijim osobama (*ageism*) i odnos prema starijoj generaciji općenito govori i visoka ocjena slaganja sa sljedećim tvrdnjama.

- Predrasude prema starijim osobama još uvijek su snažno prisutne u našem društvu

Prosječna ocjena slaganja = 4,4 polaznici; 4,6 nastavnici

- Postojanje STŽD može znatno utjecati na promjenu stavova u društvu prema starijim osobama

Prosječna ocjena slaganja = 4,5 polaznici; 4,5 nastavnici

Ovi podaci nisu nas suviše iznenadili, ali su nas osnažili u nastojanjima da STŽD razvijamo upravo na način kako smo krenuli prije 20 godina nudeći kroz STŽD osim programske ponude i koncept aktivnog i angažiranog starenja. Koncept koji je još uvijek nedovoljno shvaćen od strane službene vlasti i javnih politika u Hrvatskoj. Često pogrešno izjednačen sa ostalim programima koji se nude u svrhu podizanja kvalitete života osoba treće životne dobi. I što je najgore, koncept koji se realizira na bazi samofinanciranja!

2.6. Utjecak STŽD na osobnu razinu polaznika

Sljedeća grupa podataka koje smo dobili može laskati organizatorima i na neki način biti priznanje za entuzijastički rad koji je u prethodno opisanim uvjetima realizacije preduvjet za opstanak. Oni se odnose na osobnu razinu polaznika, na to što su dobili od STŽD i koliko im ono znači u životu. No, da je pohađanje naših programa polaznike i promijenilo u pozitivnom smislu i to u različitim komponentama osobnosti i načina života nismo očekivali.

Promatrat ćemo sljedeće odgovore i sa gledišta nastavnika. U nečemu su se promijenili i oni (nabolje).

Tablica 9. Kako polaznici koriste nova znanja koja su stekli na STŽD

	Pol.	Nast.
U samostalnom, individualnim bavljenju aktivnostima i daljnjem učenju	51%	35%
Na zajedničkim aktivnostima sa prijateljima, susjedima koji imaju iste interese	20%	25%
U obitelji – prenošenje znanja i razgovori o aktivnostima iz STŽD	16%	30%
Nigdje osim na satu	9%	5%
Ne mogu procijeniti	4%	5%
Ukupno	100%	100%

Kao što smo već prethodno konstatirali izgleda da su polaznici mnogo marljiviji nego li što to uočavaju njihovi nastavnici (51% - 35% individualno učenje). I da im je učenje bitnije nego što pretpostavljaju nastavnici. S druge strane, nastavnici precjenjuju važnost obitelji polaznika u vezi STŽD, jer misle da se razgovori o STŽD u obiteljskom okružju prakticiraju više nego što je doista (16% - 30%). Ono što je za organizatore dobro je podatak da STŽD prestaje sa nastavnim satom za manjinu od 9 % polaznika! Ono živi, kao i znanja koja se ovdje prenose mnogo duže!

U vezu sa ovim može se dovesti i sljedeće pitanje koje otkriva povezanost tj. identifikaciju polaznika sa STŽD .

Tablica 10. Koliko polaznicima znači pohađanje STŽD

	Polaznici	Nastavnici
Mnogo, to mi je postalo dio života i navika	76%	60%
Osrednje, lako bi ove aktivnosti zamijenio nečim sličnim	13%	18%
Ništa posebno	4,5%	
Povezanost isključivo za svoju grupu	6,5%	22%
Ukupno	100%	100%

Izgleda da su polaznici više vezani za program u cjelini (76%), nego li za pojedinu grupu (6,5%). Sa stajališta nastavnika programska povezanost djeluje čvršća (22 %), nego li što je procjenjuju polaznici u anonimnoj anketi kao što je bila ova (6,5%). Pošto STŽD razvijamo kao cjelovit program, a ne kao skup izoliranih grupa, ovo je zadovoljavajući rezultat. Povezanost sa STŽD postoji i na razini nastavnika. Njih 90% izjavilo je da se osjeća dijelom STŽD i da u potpunosti podržava ideju.

Potvrdu tome daje i odgovor na pitanje misle li polaznici i iduće godine pohađati STŽD. 88% je odgovorilo DA, 10,5 % nije sigurno, a samo 1,5% je izjavilo da više NE misle dolaziti.

Tablica 11. Utjecaj pohađanja STŽD na osobnu razinu polaznika

Postao sam aktivniji i zadovoljniji nego prije	29%
Vidim da mogu, to me motivira	27%
Osvijestio sam važnost cjeloživotnog učenja	23%
Motiviran sam za neke aktivnosti o kojima prije uopće nisam razmišljao	12%
Razmišljam o mogućnostima da se šire aktiviram u društvu	5%
Ponovo se cijeni moje znanje i iskustvo	3%
Ostalo	1%
Ukupno	100%

Ovi podaci pokazuju da pohađanje STŽD može biti poticajno na više načina. Prije svega potiče na aktivniji stil života koji osobu čini zadovoljnijom (29%). Može utjecati na promjenu stava prema učenju kao nečem važnom u životu (osvijestili važnost cjeloživotnog učenja = 23%). I možda najvažnije, na planu motivacije (vidim da mogu, to me motivira = 27% ; motiviran za neke aktivnosti o kojima prije uopće nisam razmišljao = 12%).

Tablica 11a. Utjecaj pohađanja STŽD na osobnu razinu polaznika

Stjecanje novih znanja iz programa koji pohađam	22 %
Veće samopoštovanje, pozitivniju sliku o sebi kao starijoj osobi	21 %
Povećanje socijalnih kontakata	20 %
Bolje psihofizičko zdravlje	17 %
Usvajanje vještina 21.stoljeća	15,5%
Veću angažiranost u društvu	4,5%
Ukupno	100%

Ovi odgovori nadopunjuju dobitke koje kod osobe može izazvati pohađanje programa STŽD . Ono što ovdje prvo uočavamo, a kroz tekst smo istakli već više puta, su usvajanje novih znanja koje kao dobitak polaznici vrednuju vrlo visoko (22%). Socijalne kontakte vrednuju poslije toga (20%). U vezi sa ovim podatkom zanimljivo je još nešto. Na pitanje koja definicija bi najbolje mogla opisati polaznike STŽD naši nastavnici su preferirali tvrdnju: Simpatična skupina starijih sugrađana željna i znanja i druženja (64%). Ponovo se pojavljuje podatak da je učenje polaznicima nešto važnije nego druženje, iako njihovi nastavnici misle da je to za njih podjednako važno!

Da STŽD utječe na aktivniji život, socijalne kontakte, nova znanja mogli smo sa sigurnošću pretpostaviti. Međutim, razveselio nas je podatak da ono utječe u visokoj mjeri na samopoštovanje starijih osoba i pozitivniju sliku o sebi (21%). Sa stanovišta psihologije, ako tome dodamo i podatak o prethodno spomenutoj motivaciji koja potiče, jer osoba vidi da može (27%), možemo zaključiti da STŽD djeluje na rušenju predrasuda prema starijim osobama. Ali ne samo u društvu (kako smo se svi već složili), nego i na planu osobne procjene. A koliko je ona bitna za zdravo starenje ne treba posebno napominjati.

2.7. Utjecaj STŽD na nastavnike

I na kraju da vidimo utječe li STŽD i rad sa polaznicima treće životne dobi na neki način i na njihove nastavnike (Čurin, 2010.)

Tablica 12. Utjecaj rada sa polaznicima STŽD na osobnu razinu nastavnika

Postao sam svjesniji njihovih mogućnosti i interesa	35%
Promijenio sam stav prema starijim osobama u pozitivnom smislu	22%
Osvijestio sam da su starije osobe bogatstvo znanja i iskustva	22%
Postao sam tolerantniji na različitost	18%
Ništa posebno	3%
Ukupno	100%

Ako se nešto promijenilo znači da je prije bilo drugačije. Predrasude prema starijim osobama (*ageism*) prisutne su još uvijek u našem društvu, kao što su već pokazali i prethodni odgovori. Izgleda da su slične predrasude imali i nastavnici na početku rada sa trećom dobi, jer su se i oni promijenili u odnosu na stariji svijet. Stoga možemo reći da STŽD osim što potiče neke pozitivne promjene kod polaznika, to isto čini i kod njihovih nastavnika.

3. Zaključak

Na kraju, možemo konstatirati da je STŽD odavno prešlo granice usko shvaćenog obrazovnog programa. Ovdje se radi o cjelovitom sustavu cjeloživotnog učenja koje ima svoj odraz na zbivanja u široj društvenoj zajednici. Pohađanje programa STŽD je višestruko korisno. Na razini polaznika potiče razvoj kognitivnih sposobnosti (učenje), omogućava stvaranje novih socijalnih veza (druženje), podiže samopoštovanje. Na razini nastavnika, rad sa starijim osobama ruši predrasude i mijenja stavove o njima, iskustvo starijih obogaćuje znanje mlađih. Na razini šire društvene zajednice, u čemu su se složili svi subjekti obuhvaćeni ovim radom, djelatnost i utjecaj STŽD trebao bi se više reflektirati na društvo i odnos prema starijim članovima zajednice. A oni sami bi u budućnosti trebali biti angažiraniji dio zajednice, nego što su danas.

LITERATURA:

- Čurin, J. (2008), Sveučilište za treću životnu dob-primjer modela cjeloživotnog učenja u praksi, *Andragoški glasnik* 12(2): 149-161
- Čurin, J. (2010), Specifičnosti poučavanja osoba treće životne dobi : podsjednik za nastavnike, *Andragoški glasnik* 14(1): 73-80
- IAUTA (2012) International Association of Universities of the Third Age, <http://aiu3a.com/>, pristupljeno 14.11.2012.
- LiLL (2012) Learning in Later Life, www.lill-online.net, pristupljeno 14.11.2012.
- Tomek-Roksandić, S. i dr. (2004), *Gerontološki centri 2004 – Zagrebački model uspješne prakse za starije ljude*. Zagreb: Zavod za javno zdravstvo grada Zagreba-Centar za gerontologiju.
- Špan, M. (2000), *Obrazovanje seniora-tajna dugovječnosti*. Zagreb: Pučko otvoreno učilište Zagreb.
- Univerza za tretje življenjsko obdobje (2012) <http://www.univerzazatretjeobd-drustvo.si>, pristupljeno 14.11.2012.

IN THE COUNTRY OF KNOWLEDGE SENIORS REALLY WANT TO LEARN

Jasna Čurin

Summary: Third age people are the growing segment of population both in Europe and Croatia. Thus it is not surprising that Europe has proclaimed 2012 as the European Year for Active Ageing and Solidarity between Generations. This paper suggests that attending the Universities of the Third Age can improve the quality of seniors' life. It should not be confused with health and social care for older people or with the activities that are organized for their free time. This is a lifelong learning model for active ageing that offers its participants a possibility to choose from a variety of graded programs offering the wide spectrum of interest. The paper focuses on how the participants have benefited from The Universities of the Third Age on a personal level, how they apply their acquired knowledge, and whether it has changed them in some way. The same variables are analyzed from the viewpoints of the teachers working with third age people. The data unquestionably show that the participants of the University of the Third Age are willing to learn and acquire new knowledge no matter the age. They accept lifelong learning both as a lifestyle and an opportunity for a wider social engagement. At the same time they are aware of prejudice the society still has towards them as well as being perceived in a different way.

Key words: active ageing, University of the Third Age, quality of life, lifelong learning, knowledge